

Meslekleri ile ilgili işlerde çalıştıklarını Ek-3 Formu ile belgelendirdiklerinde, kalfalık belgesini almaya hak kazandıkları dönemden sonra açılacak ilk ustalık sınavına alınırlar.

(Kanun'un Geçici 1 inci maddesinden yararlanıp doğrudan kalfalık sınavına giren ve başarılı olarak ustalık sınavına başvuranların, yukarıda belirtilen süreler kadar mesleği ile ilgili bir işte çalıştığını, iş yerinden veya sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden alacakları belge ile belgelendirmeleri gerekir. 6/1/1998 tarihinden önce çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınan mesleklerde, 6/1/1998 tarihinden sonrasına ait hizmetlerin sosyal güvenlik kuruluşlarından birine primlerin yatırılmış olduğunun belgelendirilmesi istenir. Bu durumda olanların başvurduğu ilde, mesleğinin çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alındığı tarih ile 6/1/1998 tarihi arasında 18 yaşını tamamladığı tarihten sonraki hizmetleri dikkate alınır.

6/1/1998 tarihinde veya sonrası bir tarihte çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınan mesleklerde, mesleğin çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alındığı tarihten sonrasına ait olan hizmetlerin sosyal güvenlik kuruluşlarından birine primlerin yatırılmış olduğunun belgelendirilmesi istenir.)

En az 3 yıllık bir mesleki teknik eğitim veren lise ve dengi okullardan 1985-1986 öğretim yılından sonra mezun olanlar doğrudan ustalık sınavlarına katılırlar. Önceki mezunlar doğrudan ustalık belgesi alır. (Elektrik tesisatçılığı 2. sınıf yetki belgesi de bu kapsamda değerlendirilir. Elektrik tesisatçılığı 1. sınıf yetki belgesi sahiplerine doğrudan ustalık belgesi verilir. Astsubay sınıf okulları mezunları ilgili genelge de dikkate alınarak bu kapsamda değerlendirilir.)

Mesleğinin, ilde kanun kapsamına alındığı tarihte, iş yeri sahibi olup fiilen usta olarak çalışanlar; Bakanlıkça duyurulan tarihlerde ilgili merkez Müdürlüğü'ne EK-4 form ile mesleğinin o ilde Kanun kapsamına alındığı tarihte iş yeri sahibi olduğunu vergi dairesinden ve bu meslekte fiilen usta olarak çalıştığını bağlı olduğu meslekî kuruluştan onaylatılarak başvurduklarında kendilerine doğrudan ustalık belgesi verilir.(Af çıktığı zaman)

Elektrik Tesisatçılığı meslek dalında ustalık belgesi alacak iş yeri sahiplerinden ayrıca Elektrik Tesisatçılığı Kalfalık Belgesi veya en az "Elektrik Tesisatçılığı Üçüncü Sınıf Yetki Belgesi" istenir.

*Yürürlükten kaldırılmış bulunan 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu'nun Geçici 4 üncü maddesi hükmüne göre ustalık belgesi almış olanların bu belgeleri, Kanun'un Geçici 3 üncü maddesine göre geçerli sayıldığından bunlara ayrıca iş yeri sahibi olarak aynı meslek dalında ustalık belgesi verilmez.

Mesleğinin çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alındığı tarihte iş yeri sahibi olup bu iş yerinde fiilen usta durumunda çalıştığını belgelendirmiş olanlardan öğrenim belgesi olmayanlar, diplomalarını alıncaya kadar geçerli olmak üzere, "Mesleğini Devam Ettirme Belgesi" düzenlenir.

En az 4 yıllık eğitim veren mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara, meslek lisesini bitirdikten sonra alanı ile ilgili bölümde ön lisans eğitimi alanlara ve 4 yıllık fakülte mezunu olanlara doğrudan işyeri açma belgesi verilir. Ön lisans eğitimi alanlardan lise mezunu olanlar 1 yıl çalışmışlık belgelendirerek işyeri açma belgesi alır. İşyeri açma belgesi ustalık belgesi ile aynı yetki ve sorumluluklara sahiptir.

Bunların dışında kalan veya yurt dışından alınmış olan belgeler denklik işlemlerine tabiidir.

Ustalık belgesi sahibi olan kişiler bağımsız işyeri açabilirler.

Ustalık belgesine sahip olan kişiler yanlarında çırak çalıştırabilmek için Usta öğreticilik belgesi almak zorundadırlar.

Çalışmışlık sürelerinin hiç birine askerlik süreleri dahil edilemez.

Zorunlu sebeplerden dolayı (Yurt dışında bulunanlar, Askerlik görevini yapmakta olanlar, Göz altında bulunan veya mahkûm olanlar, Tam teşekküllü bir sağlık kuruluşundan alınmış hastalık raporu bulunanlar, Etkileri bu süreyi dolduracak kadar doğal afete maruz kalanlar) geçici 1. madde gereği verilen sürelerde haklarını kullanamayanlar zorunlu sebebin ortadan kalkmasından itibaren 90 gün içinde bu haklarını kullanabilirler. 2089 sayılı kanuna göre ustalık belgesi alanları belgelerinin geçerliliği devam ettiğinden yeniden belge düzenlenmez.

Ustalık Sınavları için Hangi Belgeler İstenir?

Ortak Belgeler;

- Öğrenim belgesinin aslı ve örneği,
  - Nüfus cüzdanı aslı ve örneği,
  - Dört adet vesikalık fotoğraf
  - Sağlık ve fizikî durumunun mesleğinin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olduğunu gösterir doktor raporu
- Yukarıdaki belgelere ek olarak ;

Mesleki teknik ortaöğretim okulu mezunu, yüksek okul mezunu, fakülte mezunu olarak doğrudan belge alacak olanlar durumlarını belirtir dilekçe,

Mesleğin kanun kapsamına alındığı tarihte kalfalık belgesi veya denk belgeye sahip olup 22 yaşını doldurmuş olanlar Ek-2 formu (Af çıktığı zaman)

Ustalık eğitimine katılarak çalışma süresini tamamlayanlar Ek-3 formu ve kalfalık belgesi,

Kalfalık belgesi aldıktan sonra 5 yıl çalışanlar, kanun'un geçici maddesi gereği doğrudan kalfalık sınavına katılarak belge alanlar Ek-3 formu ,kalfalık belgesi ve sosyal güvenlik kuruluşlarının birinden alınmış belge,
Lise sonrası ön lisans mezunlarından 1 yıllık çalışmışlık belgesi ve sosyal güvenlik kuruluşlarından birinden bu yıla ait primleri gösterir belge,
İşyeri sahibi olarak Elektrik tesisatçılığı meslek dalında doğrudan ustalık belgesi alacaklardan kalfalık belgesi veya 3. sınıf yetki belgesi ayrıca istenir.

Ustalık Sınavları Nasıl Yapılmaktadır?

Ustalık sınavına giriş belgesini alan adayların sınav için hazırlık işlemleri bitmiş olur.

Ustalık sınavları Şubat-Haziran ve Eylül dönemlerinde yapılmaktadır.

Sınav tarihi ve listeleri sınav ayından en geç bir hafta önce merkezimizde ilan edilir ve ayrıca sitemizde de yayınlanır. Adayların sınavları Yazılı ve Uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Yazılı bölümde adaylar genel bilgi dersleri ve meslek derslerinden sorumlu tutulur. Uygulama bölümünde ise Mesleki Uygulama (Pratik) dersinden sorumlu tutulur. Sınavlarda başarılı olmanın öncelikli şartı sınavlara katılmaktır. Herhangi bir dersten sınava girmeyen aday o dersten başarısız olur ve bir sonraki döneme kalır.

Sınavlarda 5'lik not sistemi uygulanır. (0-geçersiz, 1-zayıf, 2-geçer, 3-orta, 4-iyi, 5-pekiyi)

Sınava giren adayların sonuçları tüm mesleklerin sınavlarının bitimini takip eden 15 gün içinde merkezimizde ilan edilir ve ayrıca sitemizde yayınlanır.

Başarısız olan adaylar bir sonraki dönem sadece başarısız oldukları derslerden sınavlara tekrar girerler.

Adayların 12 dönem (4 yıl) sınavlara girme hakkı vardır. Bu süre içerisinde sınavı kazanamayan veya sınavlara girmeyen adaylar haklarını kaybederler. (Askerlik, hastane, hapisane vb. özür durumlarında geçen sınav hakları bu durumu belgelendirmeleri kaydı ile iade edilir.)

Ustalık belgesini alan adaylar Usta öğreticilik kursu için başvuruda bulunabilirler.

Ustalık Eğitimi kurslarına katıldıktan Ustalık Belgesi alınabilir. Bunun İçin;

Ustalık Eğitimi

İsteyen kalfalar için ustalık eğitimleri düzenlenir. Kalfaların katılacağı ustalık eğitiminin kapsam ve süresi, Bakanlıkça hazırlanacak programlarda belirlenir. Bu eğitim; çalışma saatleri dışında valilikçe uygun görülecek yerlerde yapılır. Söz konusu eğitim kurum müdürlüğünce hazırlanacak ve valilikçe onaylanacak çalışma takvimine göre düzenlenir.

Ustalık eğitimine kayıt edilen kalfalar, kalfa değerlendirme ve kütük defterine kaydedilir ve bunlar için kalfa kayıt dosyası düzenlenir. İlişği kesilen veya başka bir kuruma nakli yapılan kalfanın durumu, kalfalık belgesinin arkasına ve kalfa değerlendirme ve kütük defterindeki açıklama bölümüne yazılır.

Ustalık eğitiminde teorik eğitimin yanı sıra pratik eğitime devam esastır. Eğitim süresince kayıtlı kalfaların meslekleri ile ilgili bir iş yerinde çalışıp çalışmadıkları ilgili müdürlükçe izlenir. Kalfaların iş yeri değişikliklerinde iki aydan fazla pratik eğitim eksiklikleri, pratik eğitim süresine eklenir. İşinden ayrıldığı belirlenen kalfaların kayıtları, iki ay içinde yeni bir iş yerinde çalışmaya başlamamaları durumunda silinir.

Müdürlükçe bir meslek dalında ustalık eğitimine kaydedilen kalfa sayısının sınıf oluşturacak kadar olmaması ya da ustalık eğitiminin çeşitli olanaksızlıklar nedeniyle yapılamaması durumunda, eğitime alınamayan kalfaların kayıtları, eğitim ve ulaşım olanağı bulunan en yakın kuruma nakledilir. Bu konuda, il meslekî eğitim kurulunca gerekli plânlama yapılır.

Bu kalfaların durumu ve meslek dalları itibarıyla sayısı, ilgili müdürlükçe öğretim yılı başlamadan önce il meslekî eğitim kurulunun sekreteryaya görevini yürüten müdürlüğe bildirilir. İl meslekî eğitim kurulu kararıyla başka bir kuruma nakledilemeyecekleri yönünde karar alınması durumunda kalfaların eğitimi, aynı meslek alanı içindeki meslek dallarına ait meslek bilgisi dersleri birleştirilmiş sınıflarda yapılabilir. Birleştirilmiş sınıflarda da eğitime alınamayan kalfalar, beşinci yılın sonunda mesleklerinde beş yıl çalıştıklarını belgelendirmeleri durumunda ustalık sınavlarına katılabilirler.

Ustalık eğitimine kayıt yaptıranların ustalık sınavlarına girebilmeleri için kalfalık belgesinin düzenlendiği tarihten sonra, mesleklerinin özelliğine göre Bakanlıkça belirlenecek süre kadar çalışmış olduklarını belgelendirmeleri ve eğitimi başarı ile tamamlamaları gerekir.

Ustalık eğitimine devam ederken askerlik görevi nedeni ile bu eğitimden ayrılanların askerlik görevi sırasında aynı meslekte yapmış oldukları çalışmalar, pratik eğitim süresine dahil edilmez. Bu gibi durumlarda olanların ustalık sınavlarına girebilmeleri için yarım kalan eğitim süresini tamamlamaları gerekir.

Ustalık eğitimine kayıt yaptırmayan kalfaların ustalık sınavlarına girebilmeleri için meslekleri ile ilgili işlerde en az 5 yıl süre ile çalışmış olduklarını sosyal güvenlik kuruluşlarından alacakları hizmet belgesi ile belgelendirmeleri gerekir. Meslek kuruluşlarına kayıtlı iş yerlerinde çirak olarak çalışıp kalfa olanlar, aynı iş yerinde en az bir yıl kalfa olarak çalışmak zorundadırlar.

Kalfalar;

- a) Zorunlu askerlik hizmeti,
- b) İkametini başka il/ilçeye taşıması,
- c) Sağlığının mesleğini sürdürmesini olanaksız kılacak şekilde bozulduğunu sağlık raporu ile belgelendirmesi,
- d) İş yeri sahibi gerçek kişi ise ölümü, tüzel kişi ise dağılması veya iş yerinin iki aydan fazla süre ile kapalı bulunması ve benzeri nedenlerle iş yerinden ayrılabilirler.

Meslekî ve teknik orta öğretim programları mezunlarının ustalık eğitimi

Madde 28- Meslekî ve teknik orta öğretim kurumları veya meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarından mezun olanlardan isteyenlere; bir iş yerini bağımsız olarak yönetmek için gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak ve ustalık sınavlarına hazırlamak amacıyla ustalık eğitimi düzenlenir. Bunlar, kalfalar için açılmış olan ustalık eğitimine devam edebilirler.

Ustalık eğitiminde uygulanan programların kapsam ve süreleri, Meslekî Eğitim Kurulu'nun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Ustalık eğitimi kurslarında okutulan derslerin adları ve saatlerine aşağıda yer verilmiştir:

Kalfaların Ustalık Eğitimi Programı Dersleri

1. İnsan Sağlığı ve İş Güvenliği	(32 Ders saati)
2. İş ve İnsan İlişkileri	(24 Ders saati)
3. İşletme Bilgisi	(16 Ders saati)
4. Sigorta ve Vergi Mevzuatı	(16 Ders saati)
5. Çalışma Hukuku	(32 Ders saati)
6. Ekonomi	(24 Ders saati)
7. Muhasebe	(32 Ders saati)
8. Meslek Dersleri	(64 Ders saati)